

- Bevarelse af freden og styrkelse af den internationale sikkerhed
- Fremme af internationalt samarbejde
- Udvikling og befæstelse af demokratiet og retsstatsprincippet

Generelt henvises der i målene til principperne i De Forenede Nationers Pagt samt principperne i Helsingforslutakten.

Som det ses, er der tale om nogle meget brede målsætninger. Dagsordenerne på FUSP-området vil derfor være meget brede og instrumenterne/retsakterne tilsvarende brede i såvel form som indhold.

Den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik behandles på politisk plan i Det Europæiske Råd, i Ministerrådet (alm. anliggender; dvs. udenrigsministre) med ad hoc-deltagelse af forsvarsministre og på uformelle udenrigsministermøder og forsvarsministermøder.

På embedsmandsplan behandles emnerne i Coreper, Den Politiske Komité og herunder Den Politiske og Sikkerhedspolitiske Interimskomité samt Det Midlertidige Militære Organ. Hertil kan tilføjes udvalget for civile aspekter af krisestyring. Endelig kommer gruppen af europæiske korrespondenter (der varetager den daglige koordination i landenes udenrigsministerier af FUSP-spørgsmål) samt ca. 30 arbejdsgrupper i Rådet.

Kun arbejdet på det politiske plan behandles i notatet.

Det Europæiske Råd fastlægger principperne og de overordnede politiske retningslinjer, herunder for anliggender, der har indvirkning på forsvarsområdet. Det Europæiske Råd mødes – ifølge Traktaten – mindst to gange årligt. Typisk vil der dog blive 3-4 møder om året. Langt de fleste af de udenrigs- og sikkerhedspolitiske beslutninger, der træffes på topmøderne, er i realiteten færdigforhandlede af udenrigsministrene, eventuelt med deltagelse af forsvarsministrene.

En naturlig følge af udviklingen på det udenrigs- og sikkerhedspolitiske felt vil nok være, at topmøderne vil få større betydning, når der skal tages politiske beslutninger vedrørende FUSP'en. Eftersom møderne i Det Europæiske Råd som nævnt forberedes af udenrigsministrene (og forsvarsministrene på ad hoc basis), må det også antages, at disse møder vil få stigende betydning. Det gælder også de (få) uformelle møder af udenrigsministre og forsvarsministre.

Generelt set må der dog erindres om, at det danske forsvarsforbehold sætter en grænse for, hvor meget Danmark kan involvere sig i EU's sikkerheds- og forsvarspolitik. Selv om dette område får stigende betydning for de andre medlemslande, er det spørgsmålet, hvor meget det påvirker Danmark, netop som følge af forbeholdet. På den anden side kan det fremføres, at det er vigtigt at få diskuteret og taget stilling til brugen af forsvarsforbeholdet i de konkrete situationer, som det jo også sker i dag.

»Instrumenterne« eller retsakterne til gennemførelse af målene på FUSP-området består af følgende (TEU artikel 12).

- Fastlæggelse af principperne og de overordnede retningslinjer for FUSP
- Fælles strategier
- Fælles aktioner
- Fælles holdninger
- Samarbejde mellem medlemsstaterne om deres politik

Hertil kan føjes brugen af erklæringer, som indeholder EU's stillingtagen til aktuelle internationale spørgsmål, samt demarcher (f.eks. vedrørende menneskerettigheder og demokrati).

De ovenfor nævnte »instrumenter« har alle været gældende siden Maastrichttraktaten med undtagelse af de fælles strategier, der kom ind med Amsterdamtraktaten.

Det Europæiske Råd fastlægger principperne og de overordnede retningslinjer samt de fælles strategier for FUSP'en. I 1999 har man således fastlagt to fælles strategier vedrørende Rusland og Ukraine, og der er netop vedtaget en fælles strategi for Middelhavsområdet. Herefter er det op til Rådet (alm. anliggender) at udføre strategierne i mere konkret form som fælles aktioner eller fælles holdninger m.v.

Siden Amsterdamtraktatens ikrafttræden er der i 1999 vedtaget i alt 12 fælles aktioner og 18 fælles holdninger, ligesom der i 1999 er offentliggjort en lang række erklæringer og foretaget et stort antal henvendelser til forskellige regeringer og organisationer.

5. Hittidig praksis for inddragelse af Det Udenrigspolitiske Nævn i FUSP-sager

Ser man på de forskellige typer af møder i EU, hvor der drøftes sager vedrørende EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, drejer det sig hovedsageligt om møder i Det Europæiske Råd,